

СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДІ

НАДОЛЬСЬКА А.

Copyright © 2013

Актуальність теми дослідження. Політичні та економічні умови, які склалися у процесі модернізації українського суспільства, принципово змінюють систему соціального простору. Нинішнє суспільство можна визначити як перехідне, тобто нестабілізоване, якому притаманні альтернативні шляхи подальшого розвитку. Тому й перспектива України буде залежати від інтеграції її основних соціальних сил, прояву їх інноваційності в усіх сферах соціальних відносин. Тільки задіяння у процес реформ основних соціальних сил суспільства забезпечить завершення модернізації системи формування нових соціальних інститутів.

У цьому зв'язку аналіз соціальних змін українського суспільства, статусу, колективної поведінки і соціальних дій основних суспільних груп є важливим соціальним запитом. Протягом ХХ століття наукова уява про інноваційну діяльність була така: кожне суспільство має свої ресурси, а тому є можливість розвивати людську життєдіяльність, насамперед через такі ресурси розвитку ж наука, техніка, культура, освіта. Себто, завжди треба міркувати про ресурси розвитку і джерела життєпроцвітання суспільства [див. 66].

Інноваційна діяльність, за концепцією А.В. Фурмана [1], – це така система цілеспрямованого та керованого вироблення і внесення змін-нововведень в окремі аспекти чи сфери суспільного життя, що охоплює пізнання, проектування, впровадження та моніторинг новачій на одному чи кількох результативних рівнях творення; а) предметів, б) соціальних технологій, в) організацій, г) нового тилу людини. Вона є метадіяльністю, котра діалектично поєднує теоретичну і досвідну, продуктивну і репродуктивну, творчу й регламентаційну, проектну й методичну різновиди діяльності, що взаємозалежно збагачують соціальний простір як фундаментальну форму суспільного існування людей та необхідний ресурс.

Особливу роль в соціальній динаміці перехідного суспільства відіграє молодь. Таке твердження мотивоване наступними моментами:

- з поняттям “молодь” сьогодні асоціюється майбутнє суспільства, передусім його соціальні орієнтації, ціннісні установки, стартові умови і можливості молодого покоління;

- над молоддю не тяжіють застарілі ідеологічні норми і стереотипи, її не сковує страх перед масштабами та глибиною змін; динамічні суспільства спираються на молодь, тому що вона виконує функцію оживляючого посередника соціального життя;

- організація нових соціальних форм і структур буде більшою мірою залежати від осмислення та освоєння молодим поколінням загальнонаціональних цілей, від становлення його як діяльнісного початку; молодь ні прогресивна, ані консервативна за своєю суттю, вона потенція, яка готова до будь-якого починання.

Об'єктом дослідження є інноваційна діяльність молоді як професійна система суспільного життя, його **предметом** – форми, методи, техніки і механізми реалізації інноваційної діяльності молоді, умови і засоби досягнення їх ефективності, соціальні технології та експертно-діагностичні комплекси у просторі такого зреалізування соціальної творчості.

Мета дослідження – здійснити теоретико-емпіричне обґрунтування концептів, наукових фактів інноваційної діяльності молоді у різних системах суспільного виробництва.

На основі проведеного дослідження можна зробити **висновки**:

1. **Соціологія інноваційної діяльності** – нова галузь соціологічного знання, предметом якої є цілеспрямована індивідуальна та колективна мислєдіяльність, спрямована на пошук і відкриття ресурсів розвитку і джерел життєпроцвітання суспільства (це насамперед стосується науки, техніки, культури, освіти). Розвиткові нарощування ресурсоемності – це головний критеріальний показник наявності інноваційного етапу розвитку суспільства, або його окремих сегментів, галузей, сфер, коли у їхньому функціональному просторі-часі виникають нові властивості, форми, механізми.

2. Під **інноваційною діяльністю** розуміємо вид діяльності, пов'язаний з трансформацією ідей у новий або удосконалений продукт, технологічний процес або новий підхід до соціальних послуг.

3. Особливу роль у соціальній динаміці перехідного суспільства відіграє молодь, яка, долучаючись до соціальних відносин, змінює їх, а під впливом перетворених умов змінюється сама.

4. Інноваційна діяльність організує та змістовно зумовлює процесний перебіг соціальних інновацій, суть яких полягає в інваріантному створенні, розповсюдженні та реалізації суспільно-корисних ініціатив, зумовлює якісні зміни в різних сферах життєдіяльності суспільства й стимулює раціональне використання наявних матеріальних, економічних, соціальних та духовних ресурсів.

5. Суб'єктом інноваційної діяльності людина може стати лише при виконанні у суспільстві певних обов'язків, які зумовлені конкретною потребою. Остання є тією силою, яка визначає соціальну орієнтацію суб'єкта діяльності, цього ставлення до самої дійсності. Кожна сформована потреба діє з силою об'єктивної необхідності, змушує індивіда шукати, створювати засоби її задоволення. Не випадково, тому К. Маркс і саму діяльність із задоволення бажань визначив як потребу, оскільки тільки в діяльності і через неї проявляється життєво важливе значення потреби.

1. Фурман А. Система інноваційної освітньої діяльності модульно-розвивальної школи та її комплексна експертиза // Психологія і суспільство. – 2005. – №2. – С. 29-75.

2. Шуст Н.Б. Інноваційна діяльність молоді: Монографія. – Вінниця: ВДМУ, 2001. – 223 с.

РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ ЗАСУДЖЕНИХ ЯК ЦІЛІСНА СИСТЕМА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ

ПЕШКО І.

Copyright © 2013

Актуальність теми. Деструктивні тенденції у життєдіяльності соціальної сфери суспільства, сприяють поглибленню відомих форм соціальної деградації. Це виявляється у порушенні або ігноруванні значною частиною населення не лише ціннісних норм, а й традицій, стереотипів, усталених стилів мислення та діяльності. У цій ситуації в одних людей посилюється здатність до пошуку ефективних шляхів адаптації в нестабільному соціумі, а в інших, навпаки, вона втрачається, що призводить до поширення девіантних форм поведінки. За таких умов украй загострилися проблеми із злочинністю, причому кожен п'ятий злочин скоюється повторно, тобто є рецидивом, адже людина, яка перебувала у в'язниці, повертаючись у соціум, зустрічається із багатьма труднощами життя, які позбавляють її можливості майбутньої перспективи у навчанні, працевлаштуванні. Створюючи частково обмежений вибір соціальних ролей, особистість замикається у своєму власному світі, набуваючи негативних рис, які є причиною майбутньої делінквентної поведінки.

Зрозуміло, що, потрапивши у нове соціальне оточення, засуджена особа втрачає набуті соціально корисні зв'язки, в неї активізується процес взаємопроникнення негативних асоціальних суспільних взаємин, які в подальшому негативно впливають на її життєповсякдення. Після ув'язнення вагомим є процес ресоціалізації особи, набуття нею таких норм, зразків поведінки та диспозицій у соціумі, які в кінцевому підсумку знешкоднують вияв форм і стилю девіантної поведінки.

У законодавчих актах, котрі регламентують діяльність пенітенціарної служби України, метою виховної роботи є ресоціалізація особистості правопорушника, що активно впроваджується у кримінально-виконавчу практику новітніх підходів, технологій, форм, методів і засобів соціально-виховної роботи. В установах виконання покарань створюються і вдало функціонують психологічні, соціальні служби, розробляються і впроваджуються форми роботи шляхом психолого-педагогічного співробітництва, здійснюється співпраця з закладами охорони здоров'я як на території установ виконання покарань, так і в регіональних медичних установах, виконується напружена робота стосовно успішної соціальної адаптації, реабілітації та ресоціалізації осіб, які ще знаходяться або вже звільнилися з місць позбавлення волі. Саме тому проблеми соціалізації звільнених правопорушників вимагають злагоджених, скоординованих дій на основі наукового підходу. Термін "ресоціалізація" досить часто зустрічається як у вітчизняних, так і зарубіжних наукових публікаціях, присвячених проблемі адаптації звільненого правопорушника до умов життя на волі.

Мета: дослідити особливості позитивної ресоціалізації засуджених. **Об'єкт дослідження** – соціально-психологічна робота з засудженими. **Предмет дослідження** — процес ресоціалізації осіб, звільнених з місць позбавлення волі.

Методи дослідження. В дослідженні використано комплекс різноманітних емпіричних і теоретичних методів дослідження, які (відповідають меті та поставленим завданням: аналіз та синтез наукової літератури, узагальнення, метод порівняльного аналізу, системний метод, спостереження, анкетування, діагностування.

Наукова новина дослідження полягає у виявленні теоретичних аспектів цілісної системної соціально-психологічної роботи з особами, які перебували в місцях позбавлення волі.

Практичне значення дослідження визначається розробкою системної корекційної програми ресоціалізації засуджених, яка сприяє зниженню агресивності та деструктивної поведінки, становленню позитивної самооцінки, створенню системи моральних, ідейних, правових переконань, відповідно до прийнятих у суспільстві норм і цінностей, відновленню здатності до стабільної самостійної законотворчої поведінки після відбування покарання.

ДІЛОВА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

ПІДЛУБНИЙ Є.

Copyright © 2013

На сьогоднішній день, у період економічної кризи в Україні все більше спостерігається зниження духовного життя населення, яке призводить до виникнення найрізноманітніших соціальних відхилень у суспільстві (девіантної та криміногенної поведінки, поширення безробіття, низьке матеріальне забезпечення, занепад морального рівня життя населення та багато ін.). Тому у суспільстві виникає потреба у підготовці висококваліфікованих спеціалістів у сфері соціальної роботи, які зміogli б вирішувати проблемні ситуації, що виникли на ґрунті соціальних відхилень у суспільстві. Нерідко після закінчення навчальних закладів, соціальним працівникам бракує професійної майстерності (особливо це стосується практичного змісту), для вирішення завдань, що виникають у щоденному житті. Тому цікавим є дослідження поєднання креативності та ділової гри як різновиду методів професійної майстерності соціального працівника.